

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	--------------------------------	---	---	---

A Dunapart.

— Fonák helyzet. —

Baja, 1910. szeptember 26.

Ritka város van úgy megáldva területi beosztással, mint ahogyan Baja városa. Olyan ez a mi városunk, hogy nem szabad benne nagyon neki iramodni, mert különben idegen község és más megye területére lép. Amit itt mondunk az nem tréfa, nem csak amolyan odavetett mondás, hanem valóság.

Baja város közvetlen a Duna partján fekszik, óriási vízi-forgalma van és tulajdonképpen Baja nincsen is a Duna partján. Baján nincsen Duna és Baján nincsenek hajóállomások és Baja városában soha sem is köt ki gőzhajó.

Ugyebár hihetetlen amit mondunk? És mégis valóság. Valóság a szó legszorosabb értelmében, mert a bajai Dunapart nem fekszik már Baja város területén, de sőt Bácsmegyéén sem, hanem a Pestmegye törvényhatóság területéhez tartozó Bajaszentistvánhoz tartozik. Így vagyunk a Duna partjával és így vagyunk a Főtértől egy kődobásnyira fekvő Pandurszigettel és ugyanez a helyzet a Zsilippel is. A Zsilip sincsen Baján, hanem — Szeremlén. Hát ez a furcsa állapot fura helyzetet teremtett Baján. Például a bajai dunai moinárok alkalmazottaikat és munkásaikat nem irathatják be itthon, a bajai munkásbiztosító pénztárhoz, hanem a kiskunhalasihoz. És ha Baján megbetegszik egy dunai malom-munkás, akkor az nem hívhat bajai orvost, legfeljebb Bajaszentistván községi orvosát veheti igénybe és a gyógyszerert nem szerezheti be a bajai gyógyszerertárakban, hanem ki kell küldenie például a Szállás város végéről, vagy a Homokváros-részből a szentistváni patikába. A táppénzt sem a bajai, hanem a kiskunhalasi munkásbiztosító fizeti ki.

Ha valaki egy nagyobb iparvállalatot létesít a Pandur-szigeten, úgy igénybe veheti a város-nyújtotta összes előnyöket, de nem fizetvén Baján állami egyenes adóját, természetesen nem fizet Baján városi pótdót sem és így mivel sem járul hozzá a város közterheihez.

Az államvasutak vízműveket épített

a Dunáról a bajai vasúti állomáshoz és ebben a tisztán Baját és az államvasutakat érdeklő dologban meg kell szerezni Pest Pilis Solt és Kiskun vármegye hozzájárulásait is, mert az ő hozzájárulása és beleszólása nélkül Baján a vízművek meg nem építhetők.

De tovább megyek. A bajai hajóállomáson jogszerint nem is láthatná el Baja város rendőrsége a közrendészetet. Mi jogon járunk ki mi bajaiak Szentistvánra a rendet fentartani?

Most, amikor a kolera-elleni védekezés főleg a Dunaparra szorul, amikor éppen a Duna partján kell a legnagyobb energiával ügyelni, különösen szembeötlik ez a visszás, fejetetejére állított helyzet.

A város már régen érzi a hátrányát annak, hogy a bajai Dunapart vidéke nem tartozik Bajához és hogy a várost a saját területén körül öleli Pestmegye és, hogy ez az állapot igen gyakran gátolja és hátráltatja a várost további fejlődésében, akadályt gördít közrendészeté elé.

Ennek a fonák állapotnak már régebben véget akart vetni a város és annak idején felterjesztést intézett a kormányhatósághoz, hogy a Dunapartot csatolják Baja város területéhez. Igaz, hogy radikálisabb megoldásra volna szükség ebben a kérdésben. Nevezetesen arra, hogy a várossal összeépített és a város összes előnyeit élvező, de a város közterheihez nem járuló Baja-Szentistvánt csatolják egészben Bajához. Ami nemcsak és nem első sorban Bajának, hanem a szomszédos községnek volna az érdeke és válnék igen sokban előnyére.

De ha az nem megy olyan könnyen, hát legalább a fél megoldást kellene keresztül vinni és meg kellene szüntetni a sok kellemetlenséget és zavart okozó állapotot és a városhoz kellene csatolni legalább a Duna partját, hogy ott a város legyen úgy a közigazgatás, mint a közrendészet terén az úr.

A belügyminisztériumban lepi a por azt az aktát, amelyben ennek az állapotnak a megszüntetését kéri a város. Ki kell sürgetnünk, hogy ássák ki azt a kérelmünket a belügyminisztérium

akta-temetőjéből és intézzék el kedvően, a közérdeknek megfelelően.

Csatolják a bajai Dunapartot oda, ahová tartozik, Baja városához.

(---)

A Bajai Önk. Tűzoltó Egylet közgyűlése.

Baja, 1910. szeptember 26.

Az egyleti tagok rendkívül élénk érdeklődése mellett tartotta meg vasárnap délelőtt a »Bajai Önkéntes Tűzoltó Egylet« ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlés mély sajnálattal vette tudomásul, hogy dr. Nyiraty János, a testületnek érdemekben gazdag főparancsnoka lemondott ezen tisztéről. Dr. Nyiraty Jánosnak az Egyben 16 éven át kifejtett működését és elévülhetlen érdemeit dr. Fehér Lőrinc méltatta lendületes szavakban. Ezután a közgyűlés megadta a tisztikarnak a zárószámadásokat illetőleg a felmentvényt is elfogadta a jövő évi költségelőirányzatot. Az ezután megtartott tisztújításon nagy lelkesedéssel megválasztották dr. Nyiraty Jánost örökös tb. főparancsnokká, dr. Fehér Lőrincet főparancsnokká, Bajay Pétert elnökké, Czernay Imrét alelnökké, a lemondott dr. Móder Géza helyére pedig Wunderlich Józsefet pénztárnokká. A többi állásban megmaradtak a régi tisztek, valamint a régi választmány is újra megválasztatott, csupán két új tagságot töltöttek be új emberekkel: Dr. Fehérváry Dezső és Mikolics Ignác választottak meg.

Dr. Fehér Lőrinc lendületes szavakban köszönte meg a beléje helyezett bizalmat és kifejtette programját is. A tűzoltóság fejlesztéséről ezeket mondotta:

»Óhajtom, hogy a működő tűzoltóság oly egyénekből és a hivatás oly magas fokán álljon, hogy azok szolgálatban és szolgálaton kívül az egylet tekintélyét emelni képesek legyenek. A hivatásos tűzoltóság létszámának szaporítását ezidőszerint programmba nem kívánom venni. De szükségesnek tartom, hogy a mai nyomorúságos helyzetük megjavíttassék és a nyugdíj kötelékbe leendő felvétel által a jövőjükön gondoskodás történjék. A tűzoltóság fokozatos szervezését óhajtom megvalósítani. Fokozatosság elvét kell szem előtt tartanom. miután a város ezidőszerint nincs abban a helyzetben, hogy a szervezéssel járó költségeket egy év költségvetésébe beilleszthethé. A mai helyiséget sem tartom elegendőnek a tűzoltóság elhelyezésére. Remélem, hogy a törvényhatóság és a társadalom támogatásával egy-pár év múlva sikerül ezt a kérdést is megoldani.«

Az új főparancsnoknak székfoglaló beszédét imé vázlatosan imertetjük. Ismertetjük azért, mert az intézet fejlődését és fejlesztését rendkívül nagy fontosságúnak és elen-

gedhetetlenül szükségesnek tartjuk és éppen ezért hangoztatni kívánjuk, hogy a tűzoltóság új vezetőjének fejlesztési programja nem fedi teljesen a mi álláspontunkat. A hivatasos tűzoltók jövőjéről való gondoskodást humánus és célszerűségi szempontból is helyeseljük. Itt találkozunk tehát a mi nézetünk az új főparancsnokéval. Meg vagyunk arról győződve, hogy dr. Fehér Lőrinc ambiciózus munkával igyekszik fejleszteni a tűzoltóságot, de a résztelkérdésekben más a mi véleményünk.

Ezt azonban egy külön cikkben óhajtjuk kifejtetni.

A kolera.

Küzdelem a vész ellen.

Baja, 1910 szeptember 26.

Mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy itt nem üres fecsegésről, nem hiába való szószaporításról van szó és így nem szabad senkinek sem érzékenykedni. Állapítsuk meg továbbá, hogy a koleraveszély nemcsak nem csökken, de nőttön-nő. Eddig csupán Mohács volt megfertőzve, de ma már köröskörül vagyunk véve inficiált vidékkel. Tolnamegyében kolera van. A belügyminiszter a bakteorológiai intézet megállapítása alapján jelenti, hogy közvetlen közelünkben, Jánosalmán Dobos Mihály szénmunkás nem bélhurutban halt meg, mint azt velünk Bácsalmásról közölték, hanem igen is *ázsiai kolerában*. Bácsszentivánon, Óbecsén és Temerinben szintén van halottja az ázsiai kolerának.

Tehát megbocsáthatatlan bünt követnénk el, ha azzal álnak magunkat, hogy nincsen veszedelem. Igen is nagy a veszély, mert Baja köröskörül van véve megfertőzött községekkel. Ilyen komoly időben nem szabad érzékenykedni, ha mi e helyről kötelességünkhöz híven rámutatunk a hibákra. Mert vannak hibák.

Amig ezelőtt dicséretes buzgósággal láttak neki az utcák fertőtlenítéséhez, éppen úgy abba is maradt. Már napok óta nem fertőtlenítették az utcákat. Sőt vannak utcák, ahol még éppen nem desinficiáltak. Itt van például a Haynald-utca egy része, a Lámpa-utca, (azt ma desinficiálták először,) a Sarkantyus-utca, a Munkácsi Mihály-utcát a 10-ik számú házig fertőtlenítették, azontúl sem azt, sem a Kölcsey-utca alsó részét nem. Még soha sem járt a fertőtlenítő kocsi a József-városban, a Flórián- és Szentlásztó-utcában. Hát erről teljesen megfeledkeztek?

És mikor ülésezett legutóbb a járványbizottság? Ugy tudjuk, hogy körülbelül 12 nap előtt. Hát bocsánatot kérünk, de ez nem helyes. Hát mire vár az a nagyfontosságú bizottság? Arra, amikor nyakunkon lesz a baj? Ugy véljük, hogy annak a járványbizottságnak össze kellene ülnie legalább egy héten egyszer, hogy megállapítsa, vajjon rendben folynak-e az ovintézkedések, hogy megállapítsa, ha valahol valami baj van.

A hajónál az ellenőrzés nem tökéletes. Nem az orvos intézkedését akarjuk bírálat tárgyává tenni, hanem azt, hogy csupán a személyhajók utasait vizsgálják meg. A vontató hajók jöhetnek, mehetnek, hozhatnak árút Mohácsról, lehet ott akárhány ember, senki sem törődik vele. Pedig úgy tudjuk, hogy éppen a teherhajók szolgáltatták eddig a legtöbb beteget

Igaz, itt első sorban a belügyminiszter a hibás. Az ide vonatkozó rendelete még a mai napig sem érkezett meg. Ugy látszik a belügyminiszteriumnál semmi sem sürgős. A

városi tanács már csütörtöki üléséből kifolyólag azt a sürgőnyi előterjesztést tette, hogy a hajókon állandóan legyenek orvosok. A tanács mindezeideig nem kapott erre választ. Talán megjön majd, ha beáll a Duna.

És még egyet. Ma már nemcsak a hajó utasaitól, hanem a vasutétól is lehet tartani. Igaz, hogy az államvasutaknál rendkívül szigorú és lelkiismeretes az ovintézkedés, de azért nem ártana ha a vasuti állomáson is volna orvos. Hisz jönnek utasok Tolnából is!

Nem gáncoskodni akarunk mi, amikor a hibákat ismertetjük, hanem a közjót kívánjuk szolgálni. Hiszen eddig minden helyes intézkedést honoráltunk. De kicsinyes érzékenykedésekért nem vagyunk hajlandók kritikai jogainkról lemondani. Ha azt tennők, a közszemben kötelességet mulasztanánk.

***

A tegnapi és mai nap eseményei ezek:

A mai naptól fogva a Dunagőzhajó társaság hajóinak egy része nem érinti Mohácsot.

Ez azonban csak félrendszer szabály, mert a póstahajók, amelyek Zimonyig közlekednek, tovább is érintik a mohácsi hajóállomást. Azok a hajójáratok, amelyek eddig Mohács és Budapest között tartattak fenn, ezután csupán Baja és Mohács között közlekednek. A menetrend a mai naptól fogva ez: Indulás Budapestről naponta déli 12 órakor, érkezés Bajára 8 óra 25 perckor este. A hajó Baján marad éjszakára és másnap délutáni 2 órakor indul Bajáról Budapestre, ahol másnap hajnali 2 órakor megérkezik.

A belügyminiszter a gyors intézkedéséről tegnap megint egy érdekes adatot szolgáltatott. Tegnap este táviratozott a rendőrségnek, hogy az ideérkező Gizella személyszállító hajót fel kell tartóztatni, azonnal desinficiálni úgy a hajót, mint a hajó személyzetét és az utasait. A rendőrség az intézkedésnek eleget tett és egyéb megfelelő eszköz hiányában két szőlő permetezővel desinficiálta a hajót, az utasokat és a személyzetet.

A hajóra kitzútték a sárga lobogót, átvitték a Duna tulsó partjára és most vesztgár alá helyezték. Ennek az intézkedésnek az oka az, hogy szeptember hó 20-án kiszállott a Gizella hajóról Apatinban egy utas, akiről még aznap megállapították a kolera-gyanus megbetegedést. És a belügyminiszter ezt szeptember 25-én tudomásul veszi és aznap este, amikor már a hajón több száz ember utazott, intézkedik a desinficiálás tekintetében. És ezek után csodálkozunk, ha a falusi előljáróság nem intézkedik gyorsan.

Tegnap délelőtt egy hajórakomány szén jött Mohácsról. Ezt is rendőri felügyelet alá helyezték mindezeideig, amíg a belügyminiszter nem intézkedik másképp, felügyelet alatt tartják, a szenet nem rakhatják ki, a hajót állandóan csendőrök őrzik. A személyzet orvosi felügyelet alatt áll.

De mikor intézkedik a miniszter!?

Telefonhírek.

Budapest, 1910. szeptember 26.

Politikai hírek.

A király előtt volt egy órai audencián Khuen-Héderváry miniszterelnök és a parlament megnyitása előtt a politikai helyzetről referált. Audencia után Schönauich hadügyminiszterrel és Aehrenthal külügyminiszterrel tárgyalt

Formális ülést tart holnap a képviselőház, amelyen megállapítják a kö-

vetkező ülés napirendjét. A Háznak előreláthatólag ezidőszere nem lesz más teendője, mint a delegáció tagjainak megválasztása.

A kolera.

Ijesztő mértékben terjed a kolera. Budapesten két haláleset fordult elő. Tíz kolera-gyanus beteget szállítottak a Szent Gellért kórházba. Ezenkívül még kilencet, de ezekről kiderült, hogy nincsen bajuk.

Mohácscon máig ötvenre szaporodott fel a kolera-betegek száma és három újabb halál-eset történt.

Nagy malomégés Ujvidéken.

Tegnap, vasárnap délelőtt kigyulladt Ujvidéken a Dungyerszky-féle „Zsófia“ malom második emelete. Fél óra múlva lángban állott az egész malom. A malommal szemben két ház elhamvadt. Egy öreg asszony szörnyet halt ijedtében, két tűzoltó súlyos sérülést szenvedett. Pétervárról kivonult a tüzhöz a katonaság és a tűzoltóság. A kár egymillió, ami biztosítás útján megtérül.

NAPIHIREK.

Megkorrigált ítélet.

A szabadkai kir. törvényszék büntető felelősségi tanácsa, melyen Salánky bíró elnökléte alatt Costan Miklós és Jozics Milorád törvényszéki bírák vettek részt, szombaton tárgyalta Trafikant Károly által Osztronic Géza sérelmére elkövetett becsületsértés és közcsend elleni kihágási ügyet. Megirtuk annakidején, hogy f. évi június 23-án a Bány vendéglőben a választási küzdelmekből kifolyólag Trafikant Károly szóváltásba keveredett Osztronic Gézával, aki sérelmeinek orvoslása végett a helybeli büntető bíróságnál keresett elégtételt. A bíróság mellőzte a védelem által hivatkozott tanúk kihallgatását, a vád tanuinak vallomása alapján megállapította a vádbeli cselekményeket és Trafikantot becsületsértés vétségeért 40 korona pénzbüntetésre ítélte, míg a közcsend elleni kihágásért 8 napi elzárást és 20 kor. pénzbüntetést állapított meg. Romátka Jenő bírónak ezen túl szigorú ítélete ellen Trafikant által beadott felelősségi feladvétel folytán került az ügy a törvényszék elé, ahol a vád képviselőjében dr. Papp kir. ügyész, jelent meg, a védelmet Kelemen József dr. látta el, Osztronic Gézát Nemes József dr. képviselte.

A védelem az első-bíróság által ki nem hallgatott tanúk kihallgatását kérte első sorban annál is inkább, mert a tanukat a bíróság beidézte. E kérelemhez akir. ügyész is hozzájárult, de a törvényszék az újabb bizonyítást mellőzte. S így habár ugyanazon tényállás felett kellett itélnie a másodbíróságnak, az első-bírói ítéletnek a közcsend elleni kihágásra vonatkozó részét a tanács megsemmisítette és Trafikant Károlyt 60 koronára ítélte el. Ezzel a másodbíróság igazolta az álláspontunkat, hogy az ítélet túlszigorú volt. Az ítélet indokaiban a védelem álláspontjához híven kimondotta a törvényszék, hogy a járásbíróság ítélete indokolásának Trafikant Károly személyére vonatkozó része elhagyandó. Mint halljuk, ez nagy elégtételt szolgál Trafikantnak, a kiről az első-bírói ítélet tárgyi adatok nélkül nem hízegő jellemrajzot állított ki.

Évzáró ünnepe volt tegnap a bajai lőkertnek, amely alkalomból igen szép számban jött össze a közönség. A kedélyes mulatság a késő éjjeli órákig tartott. Ez alkalommal virág-tombolat rendeztek és körülbelül 100 cserép-virágot sorsoltak ki.

A **tőke és munka** szociális irányú és nagyérdemű darabot mutatja be ma este az Uránia a mozgósínház. Ez mellett még igen sok szórakoztató, tanulságos és megható képsorozat kerül bemutatásra.

A **gyilkos korcsmáros.** Még élénk emlékezetében lehet olvasóinknak az a szenzációs eset, amikor Riesz Ferenc kiscsávolyi korcsmáros agyonlőtte egyik szomszédját. Riesz Ferenc azóta vizsgálati fogságban van a szabadkai ügyészség fogházában. Ügyét az őszi esküdtszéki ciklusban fogja a szabadkai királyi törvényszék, mint esküdtszéki tárgyalni.

Hirdetmény. A naponkénti Budapest—Mohács közötti személyhajózáratok folyó hó 25-ével beszüntetjük, ehhez képest utolsó menet Budapestről Mohácsra: szeptember 24-én, utolsó menet Mohácsról Budapestre: szeptember 25-én. E helyett szeptember 25-étől Budapest és Baja között tartunk fenn naponkénti személyhajózáratokat, — az eddigi menetrend szerint, minden közbeeső állomás érintésével, — és pedig: első menet Budapestről Bajára: szeptember 25-én és első menet Bajáról Budapestre: szeptember 26-án. Indulás Budapestről továbbra is déli 12 órakor, érkezés Bajára délutáni 8:25 órakor, indulás Bajáról délutáni 2:05 órakor és érkezés Budapestre délelőtti 2:00 órakor. A póstahajók azonban Mohács állomását a nyári menetrend tartamig érinteni fogják.

Budapesten, 1910. szeptember 23-án.

A magyarországi forgalmi Igazgatóság.

A **gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 16. napján d. e. 9 órakor a felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61.) bsküldendők.

A »Casino« vendéglő nyári helyiségében naponta Petrovác Béla zenekara zene-estélyt tart.

Tisztelettel

Preimájer Pál
Casino vendéglős.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

Eladó szőlők.

Első rendű karban levő fajszőlők, épületekkel, a városhoz közel, öttől—hét holdas tagban, esetleg holdanként is elparcellázva eladó. Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

Eladó egy nagyobb ház a Belvárosban.

Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség

Nőtlen, esetleg nős, de gyermektelen

KOCSIS

kerestetik.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Kószegi Károly** vezérigazgató.

Nánay Lajos

könyvnyomdája
== Baján. ==

&

**Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!
Közszégi nyomtatvány-
raktár!**

Tele-
fon
115.

UJ!

UJ!

UJ!

Végre megoldódott

hogy a **francia szabású toldott (zwickel) fűzők**, melynek szabása elől sima, egyenes, **karcsú és kényelmessé** teszi a **test** formáját. A hölgyközönség saját érdekét érinti egy próba kísérlet vételkötelezettség nélkül. Egyedüli lerakat a

Versenyáruházban.

Vidékre bérmentve szállítok, csak kérem a biztos schluss-bőséget értelmesen kiírni. Az árkülönbség: 40%-kal olcsóbb mint máshol.

Továbbá ajánlom dúsan felszerelt **úri-, női-gyermek-divat, kötött, szövött, pipere, játékok, látszer és kötszer árúraktáramat.**

A n. é. közönség szives pártfogását kérve
vagyok tisztelettel

MITTLER S.

Első Bajai Versenyáruháza.

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Kapható Baján:

ifj. Cserba György

fűszer- és ásványvizkereskedőnél,
s minden kávéházban és vendéglőben,

Bajai Gőz- és Kádfürdő.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy ez évi **november hó elsejétől** a bajai gőzfürdő bérletét átveszem. Tehát a t. közönség b. figyelmébe ajánlva azt, hogy mai naptól váltott bármilyen fürdő bérleti-jegy az **én** bérletem alatt is érvényes.

Teljes tisztelettel

Sárközi Béla

a bajai és zombori gőzfürdők
bérelője.

Mojzes Mária Utóda

ezúton értesíti igen tisztelt vevőit, hogy

Párisban megszerzett

eredeti modell-kalapjai

megérkeztek és az üzletében

megtekinthetők.

Őszi bevásárlásból hazatérve

FENYVESI SAROLTA

fölkéri a nagyérdemű

HÖLGYKÖZÖNSÉGET

divat-termét

látogatásukkal megtisztelni méltóztatásuk. Raktáron készen tartok és mérték szerint készítettetek

Őszi kosztümök 40 koronától feljebb, bluzok, aljak, pongyolák, alkalmi és estélyi ruhák, hosszú és rövid köpenyek, téli kabátok és bundák, gyermek ruhák és felöltők, készen kaphatók és készítésre elvállaltatnak.

— Gyászruhák nagy választékban. —

Saját készítményű reform-fűzők 10 K-tól feljebb
kaphatók.

Hirdetések

felvétetnek a

kiadóhivatalban.

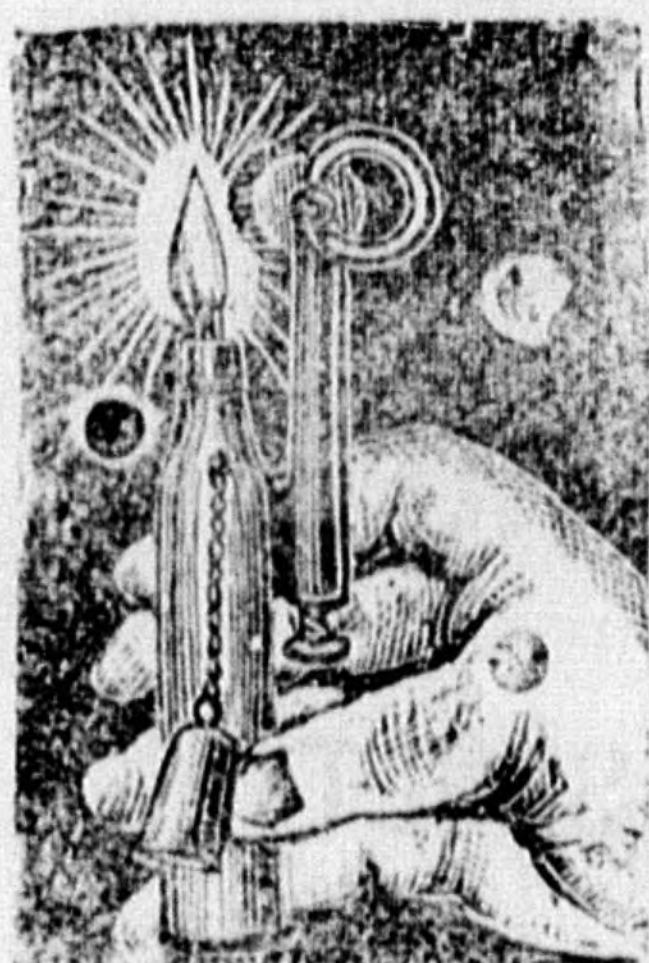
1909-i
szesnációs ta-
lálmány:
öngyújtó
ércgyertya
Jupiter

zsiradékmentes petroleumtöltéssel.
Használatban tiszter olcsóbb, mint a közön-
séges milly- vagy stearin-gyertya, csak 5—6
fillérbe kerül és 18—20 óra hosszát szagta-
lanul, szépen világít. A fény tetszés szerint
kisebbre vagy nagyobbra szabályozható.
»JUPITER« meggyullad magától, gyufa nél-
kül, egyszerű nyomás által a gyújtókerékre.
— 10 évi jótállás törés és jó működésért. —
Fontos minden családnak, főképen vendéglők,
szállodák, üzletek, gyárak, templomok részére.
Ára: 1 drb 6 kor. 3 drb 16 kor. 6 drb 30 k
12 drb 57 kor. — éjjeli lámpára üvegtulipán
1 korona, több, utánvétellel.

Ügynökök és viszonteladók
mindenfelé kerestetnek.

Oszt. magy. Union vállalkozás
pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 105.

Wieni sürgöny!

Zseb-gyújtó-
készülékünk

„Cäsar“

bevezetésére elhatároztuk magunkat minden
más reklám helyett 15.000 darabot gyári
áron elárúsítani és a következő leszállított
árban kaphatók:

1 drb 3 k. helyett csak 2 kor., 3 drb 4-50 k.
6 darab 8 korona, 12 darab 14 korona
utánvétellel.

Kiárulás után e reklámárak újra a régi
árakra lesznek emelve. »CÄSAR« a világ
legjobb zseb-gyújtó-készüléke. Egy nyomásra
rögtön világosság és tűz! Sohasem mond
csütörtököt! Nincs benne villamos elem! Ki-
cserélhető gyújtócső évekig eltart!

Oszt. magy. Union vállalkozás
pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 104

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Gróf Batthyányi-utca 13 ik számú ház-
ban 3 szobás, tágas, zárt folyosóval,
konyhával, éléskamrával, külön mosó-
konyhával és padlással bíró

utcai lakás

november hó 1-ére kiadó.

Az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek

Dr. NYIRATY JÁNOS

ügyvédi irodájában.

A hölgyek tudják legjobban

mily fontos a

szép, üde arcz,

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat,
nem elegendő, ha valaki csinos, fess és
kedves, hanem a legfontosabb, hogy az
arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gon-
dot fordítanak az arcbőr ápolására, a
szépség fenntartására és emelésére

A FÖLDES-féle

MARGIT-creme

az egyedüli szer, mely 5—6-szori hasz-
nálat után eltávolít kiütéseket, pattaná-
sokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot
fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-creme teljesen ár-
talmatlan. Páratlan és csodás arc-szépítő
és a szépséget megőrző hatását pedig
fényesen bizonyítja, hogy a Wienben
rendezett »Ausstellung für Moderne Ge-
sundheits u. Schönheits pflege« nagy
aranyérmét és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Baján:

Dr. Makray László gyógytárában.

Berson

gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A
kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek
iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Világszerte híres a borszéki Gyógyfürdő!

A »FÖKUT« vize a legkellemesebb italu, legszénsavdusabb üdítő ásványviz, ugy magában,
mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A »KOSSUTH-KUT« vize kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyuviz, gazdag vas és
mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénységnél, továbbá az angolkór és görvélykórnál.

A »BOLDIZSÁR-KUT«-i gyógy-borviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti viz, de kitűnő siker-
rel használják a vese-, húgyhólyag-, köszvény-bántalmak ellen, a légző és emésztőszervek hurutainál,
vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhomok lerakódását.

Nagy lithium tartalma. Húgyhajtó hatása. Szénsavdus. Csiramentes.

Utolsó vasuti állomás Déda, Posta, távirtda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegeüzletben, vendéglőben.

A borszéki gyógyborviz főrak-
tára B a j a és vidéke részére:

Stampfl Jenő

cégnél. Ugyisint minden bel- és külföldi ásványvizek
a legelőnyösebb árakon kaphatók. Telefon 81. szám.